

Bestuursvisie Stichting Landgoed Bredius

8 oktober 2021

1. Inleiding

De Stichting Landgoed Bredius (hierna SLB) is opgericht in 2014. Zowel in de Statuten als het Reglement zijn bepalingen opgenomen over het bestuur van onze stichting. Onder meer: de doelen en wijze van verwezenlijking, de samenstelling en bevoegdheden van het bestuur, het beleidsplan en de organisatie met vrijwilligers en werkgroepen.

Het bestuur van SLB vindt het nuttig de visie op het besturen van de stichting te actualiseren en uit te werken voor de komende jaren. Mede op basis van een zogenaamde SWOT-analyse worden de bestuurlijke doelen voor de komende jaren nader bepaald.

2. SWOT-analyse

Voor het opstellen van deze bestuursvisie heeft het bestuur, met input van de coördinatoren, een analyse gemaakt van Sterktes, Zwaktes, Kansen en Bedreigingen gemaakt van SLB. Hieronder een overzicht van de belangrijkste punten.

Sterktes:

- De zichtbare verbeteringen in het landgoed door realisatie van de ruimtelijke visie uit 2012.
- Het kundige beheer van het landgoed door de stichting en het draagvlak daarvoor bij de inwoners.
- De aanwezige natuur en de cultuurhistorie in het landgoed en zijn gebruik als stadspark.
- Het vertrouwen bij de gemeente als grondeigenaar en financiering van de beheerkosten.
- Veel vrijwilligers die er graag werken.

Zwaktes:

- De overlappende doelen met andere stichtingen in Bredius.
- Het ontbreken van een visie voor lange termijn en beleid voor korte termijn.
- De relatief oudere vrijwilligerspopulatie en de werkdruk bij enkele bestuursleden.
- Het ontbreken van voldoende planologisch bescherming.

Kansen:

- Groter maatschappelijk effect door intensieve samenwerking met alle partnerorganisaties en vooral met Hofstede Batestein, InBredius en Kukeleboe.
- Betere bescherming van het landgoed via Omgevingswet en/of Monumentenwet.
- Uitbreiding van het beheergebied tot de grenzen van het oorspronkelijke landgoed.
- Groter maatschappelijk belang door aandacht voor o.a. klimaat, leefmilieu, gezondheid en voeding.

Bedreigingen:

- Bezuinigingen door gemeente op onderhoudsbudget.
- Bouwplannen van aangrenzende eigenaren of plannen van de overheid.
- Activiteiten van derden die de kernwaarden van het landgoed bedreigen.
- Onveiligheidsgevoelens door onder meer vandalisme.

3. Missie, visie en beleid

Het beleid van SLB is laatst vastgelegd in: a) Het beleidsplan 2015-2020, b) Het ontwikkelingsplan 2015-2020 met visiekaart 'Paradijs in de Stad' en c) Het groenbeheerplan 2015-2020. Gezien de looptijd van deze plannen is het van belang deze te actualiseren. Voor het beheer heeft het bestuur recent een nieuw Groenbeheerplan 2020-2025 vastgesteld.

3.1. Missie

De missie van onze organisatie is vastgelegd in onze statuten en blijft ongewijzigd. Deze is als volgt:
De stichting heeft tot doel:

- *Instandhouding en versterking van het specifieke karakter van Landgoed Bredius te Woerden, met haar landschappelijke, natuurlijke en cultuurhistorische waarden, voor huidige en toekomstige generaties.*
- *Behoud en versterking van de functies van het landgoed: een plek van rust, educatie, recreatie en andere maatschappelijke functies.*

De stichting tracht haar doel te verwezenlijken door:

- *Duurzaam beheren en ontwikkelen van het landgoed, in overeenstemming met haar waarden en functies, sfeer en eigenheid, volgens een met de gemeente Woerden afgesloten beheerovereenkomst.*
- *Samenbrengen en bundelen van krachten van de verschillende groepen die belang hebben en betrokken zijn bij het landgoed.*
- *Al hetgeen met de doelstelling rechtstreeks of zijdelings verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn, in de ruimste zin van het woord.*

3.2. Ontwikkelingsvisie Bredius 2040

Nu het ontwikkelingsplan 2015-2020 en de ruimtelijke visie Paradijs in de Stad grotendeels zijn gerealiseerd, is het van belang een nieuwe ruimtelijke visie op het landgoed te formuleren. Een visie die de aanwezige waarden beschermt en voortbouwt op verbeteringen die afgelopen jaren zijn gerealiseerd. Een visie die de betekenis van Bredius als onderdeel van lokale en regionale groenstructuren versterkt. Maar ook een visie die ruimte biedt aan nieuwe ontwikkelingen, inspelend op maatschappelijke ontwikkelingen. De nieuwe visie tracht de betekenis van het landgoed voor de Woerdense samenleving te vergroten.

Het landgoed is nu al van grote betekenis voor de natuur zelf, het landschap en de aanwezige cultuurhistorische elementen. Maar ook maatschappelijk, voor de inwoners van Woerden die houden van natuur en landschap, rust en cultuurhistorie. Er wordt gewandeld, geïjagd en gespeeld. Er worden excursies voor natuureducatie gehouden. Historische fruitrassen worden verzorgd. Er worden groenten en bloemen gekweekt. En tot slot kan men er ontspannen en binnenkort ook eten en drinken in het Parkcafé Bredius.

We realiseren ons dat de mogelijkheden voor vernieuwing en ontwikkeling beperkt zijn omdat het landgoed ingeklemd ligt tussen bebouwing en polder en er grote delen van het landgoed zijn afgesloten om de historische of natuurwaarden te beschermen. Desondanks willen we met deze visie verkennen of er ontwikkelmogelijkheden zijn op thema's als die van duurzaamheid, biodiversiteit, voeding, cultuur en educatie. Ook verkennen we hoe natuur en landschap in de directe omgeving van het landgoed kunnen worden verbeterd.

Omdat het landgoed van de gemeenschap is willen we deze visie opstellen in samenspraak met de gebruikers van het landgoed, onze vrienden en partners.

3.3. Beleidsplan 2030

Het huidige beleidsplan (2015-2020) is vooral gericht op beheer van het landgoed en dat plan kan nog enkele jaren mee. Nadat de ontwikkelvisie Bredius 2040 is vastgesteld kan op basis daarvan een beleidsplan voor de kortere termijn worden opgesteld. Dit beleidsplan dient zowel ontwikkel- als beheerdoelen te omvatten die concreet, realiseerbaar en haalbaar (SMART). Bijvoorbeeld het verbeteren van de ruimtelijke structuur, de biodiversiteit, de cultuurhistorische- en de

maatschappelijke betekenis. Maar ook het versterken van de samenwerking met partners, de interne organisatie en de planologische bescherming.

3.4. Groenbeheerplan 2020-2025

Dit beheerplan is recent door het bestuur vastgesteld en geeft kader voor de beheer jaarplannen tot 2025. Door reconstructie van het Centrumgebied, rond Hofstede Batestein, zal het beheerplan in 2022 aangevuld moeten worden. Nadat het beleidsplan 2030 is vastgesteld kan op basis daarvan een nieuw beheerplan worden opgesteld voor de periode tot 2030.

4. De interne organisatie

De Stichting Landgoed Bredius kent intern een eenvoudige organisatiestructuur bestaande uit bestuur, coördinatoren en vrijwilligers. Zie het schema in bijlage 1. Extern is er een formele samenwerking met de gemeente en een informele samenwerking met enkele partnerorganisaties. Deze organisatie kan op een aantal punten worden versterkt.

4.1. Bestuur SLB

Het bestuur bestaat nu uit zes leden en kan statutair uit 3-9 leden bestaan. Het is van belang om bij bestuurswisseling de samenstelling meer divers te maken en beter te laten aansluiten op dat van de Woerdense samenleving. Het is ook wenselijk dan de bestuurlijke kennis met juridische zaken en het landgoedbeheer te vergroten. Het bestuur kan zich laten ondersteunen door specialisten, adviseurs en/of stagiairs.

Vooraf de leden van het dagelijks bestuur besteden nu veel tijd aan dagelijkse zaken. Het is van belang dat deze ontlast worden en er meer tijd beschikbaar is voor de lange termijn ontwikkelingen. Hiervoor is het nodig dat de functie van de coördinatoren voor het dagelijks beheer, kan worden versterkt. Behouden blijft de statutaire rol met de daarin benoemde voorrangszetels en de cultuur van 'collegiaal bestuur'.

4.2. Coördinatoren

De coördinatoren hebben een belangrijke functie in de dagelijkse aansturing van de vele vrijwilligers en enkele bedrijven die onderhoud uitvoeren. Het is wenselijk dat de coördinatoren een duidelijk mandaat krijgen om zelfstandig te kunnen handelen. Hiertoe wordt een profielbeschrijving gemaakt en zal er zo nodig coaching plaats vinden.

De relatie tussen bestuur en coördinatoren wordt ook versterkt door de coördinatoren vanaf heden meer te betrekken bij de voorbereiding van bestuurlijke besluiten.

Het bestuur en de coördinatoren groenbeheer en fruitbomen, worden ondersteund door een 'Adviesgroep groenbeheer'.

4.3. Vrijwilligers

De ruim tachtig vrijwilligers vormen de basis van onze organisatie. Zij zetten zich met liefde en enthousiasme in voor het landgoed. Het bestuur ondersteunt dit met een beleid waarin de mensen goede hulpmiddelen en persoonlijke aandacht krijgen, verzekerd zijn, en betrokken worden bij activiteiten op het landgoed. Het vrijwilligerswerk trekt veel gepensioneerden die hiermee een zinvolle invulling aan hun vrije tijd geven. De werving richt zich ook op jongeren om daarmee een betere afspiegeling te worden van de Woerdense samenleving.

5. De externe organisatie

5.1. Gemeente Woerden

De Stichting Landgoed Bredius bestaat dankzij grote steun in de Woerdense samenleving en bij het gemeentebestuur. Met de gemeente heeft SLB een beheerovereenkomst voor de periode 2020 tot

2032. SLB krijgt een jaarlijkse vergoeding en zorgt voor o.a. het beheer van bomen, groen, water en enkele speelvoorzieningen. De gemeente verzorgt het beheer van de kapitaalintensieve onderdelen als bruggen, verharding en verlichting. Gemeente en SLB overleggen regelmatig over de uitvoering van de beheerovereenkomst en ontwikkelingen die het landgoed aangaan.

Gestreefd wordt naar uitbreiding van het beheergebied tot aan de Van Kempensingel. Dit is min of meer de historische grens van het landgoed Bredius.

De gemeente realiseert in 2021-2022, in nauw overleg met SLB, het zogenaamde Centrumgebied, waarbij de Hofstede Batestein en het Parkcafé Bredius beter wordt ontsloten en Kukele-boe een andere dierenweide krijgt.

5.2. Partnerorganisaties

In het landgoed zijn een aantal organisaties actief die qua doelstelling aansluiten op die van SLB. Het bestuur wil nauw samenwerken met deze organisaties op zowel bestuurlijk als inhoudelijk niveau. Bestuurlijk willen we samenwerken met de stichtingen Hofstede Batestein, InBredius en Kukele-boe. Komende jaren zal onderzocht worden op welke wijze deze samenwerking geïntensiveerd kan worden. Op inhoudelijk niveau intensiveren we waar mogelijk de samenwerking met zowel deze organisaties, als met het Natuur en Milieu Educatief Centrum, het parkcafé Bredius en met de natuurorganisaties IVN- en KNNV- afdeling Woerden. Met deze organisaties willen we de activiteiten in Bredius zo goed mogelijk op elkaar afstemmen en waar mogelijk intensiveren. Dat geldt ook voor het Brediusshonk (J. Borsboom stichting) en Podium Bredius die een andere doelstelling hebben maar zich wel onderdeel voelen van het landgoed Bredius

Daarnaast zal waar nodig samengewerkt worden met andere organisaties die raakvlakken hebben met het werk van onze stichting.

5.3. Vrienden en sponsors

De groep vrienden en sponsors zijn voor SLB belangrijk omdat hierdoor extra voorzieningen kunnen worden gerealiseerd of activiteiten uitgevoerd. Voor het landgoed is het ook belangrijk om een netwerk te hebben van mensen en bedrijven die zich verbonden voelen en dit ook uitdragen.

SLB wil deze groep actief betrekken bij het landgoed door het organiseren van aparte excursies of lezingen en uit te nodigen voor activiteiten als de Oogstfeestdag.

6. Positie van het landgoed en SLB

Landgoed Bredius is eigendom van de gemeente en onderscheidt zich daarmee van de meeste landgoederen, als dat van Linschoten, die in particulier bezit zijn.

SLB heeft als beheerder van dit landgoed een goed imago gezien de positieve reacties van bezoekers en het vertrouwen bij gemeente en partnerorganisaties. Het is van belang dit vertrouwen te behouden. SLB wil daarom haar beleid integer en transparant uitvoeren.

De positie van SLB en het landgoed is bij belangenafweging tussen die van het landgoed en van bedreigende ontwikkelingen als woningbouw, niet altijd erg sterk. SLB streeft er daarom naar die positie de komende jaren te versterken.

6.1. Vergroten van maatschappelijke relevantie

Het landgoed is al van grote betekenis voor de Woerdense samenleving als plek voor o.a. rust, natuurbeleving, -educatie en recreatie. De komende jaren zullen de maatschappelijke behoeftes wijzigen. Het is wenselijk om, waar mogelijk, hierop in te spelen. De Visie Bredius 2040 (zie 3.2) zal daar richting aan moeten geven.

6.2. Planologische bescherming

In 2022 wordt de omgevingswet van kracht. In dat kader werkt de gemeente aan een Omgevingsvisie 2040. SLB wil daar mede op basis van Visie Bredius 2040 een bijdrage aan leveren.

Op basis van de omgevingsvisie zal een omgevingsplan worden opgesteld die het huidige bestemmingsplan vervangt. SLB wil hierin de kernwaarden van Bredius (natuur, landschap en cultuurhistorie) sterker beschermd zien.

6.3. Monumentstatus

SLB streeft ernaar voor het gehele landgoed de status te verkrijgen van gemeentelijk monument. De gebouwen in het landgoed (Villa Rijnoord, Hofstede Batestein en arbeiderswoning) zijn al als rijks- en gemeentemonument beschermd. Echter niet de historische hoogstamboomgaarden, - bomenrijen, - watergangen en - paden. Met een monumentstatus wordt de bescherming van het landgoed vergroot.

6.4. Uitbreiding beheergebied

Het landgoed van de familie Bredius liep tot en met de hoofdwatgang en een eikenlaan langs Podium Bredius en Brediushonk, over de camping en zwembadterrein naar 's-Gravensloot. SLB streeft ernaar haar beheergebied aan de westzijde daar zo nauw mogelijk op te laten aansluiten. Door herinrichting van het Centrumgebied ontstaat een kans dit deels te realiseren.

6.5. Verwerving eigendom

De gemeente is nu eigenaar van de meeste gronden in het landgoed. SLB streeft niet naar verwerving van dit eigendom. Wel kan verwerving van kleine stukken grond en/of vastgoed mogelijk zijn als dit voor de uitvoering van het beleidsplan nodig is.

Voor eigenaren biedt de Natuurschoonwet de mogelijkheid om een landgoedstatus te verkrijgen. Dit geeft fiscale voordelen op gebied van schenk-, erf-, overdracht-, inkomsten- en vennootschap-belasting. Aangezien de gemeente Woerden eigenaar is van het landgoed biedt deze regeling geen voordelen voor het landgoed en wordt het verkrijgen van deze status niet nagestreefd.

7. Communicatie

SLB wil actief communiceren over de kwaliteiten van en de activiteiten in het landgoed. We vinden het belangrijk om dit onder de aandacht van de Woerdense bevolking te brengen.

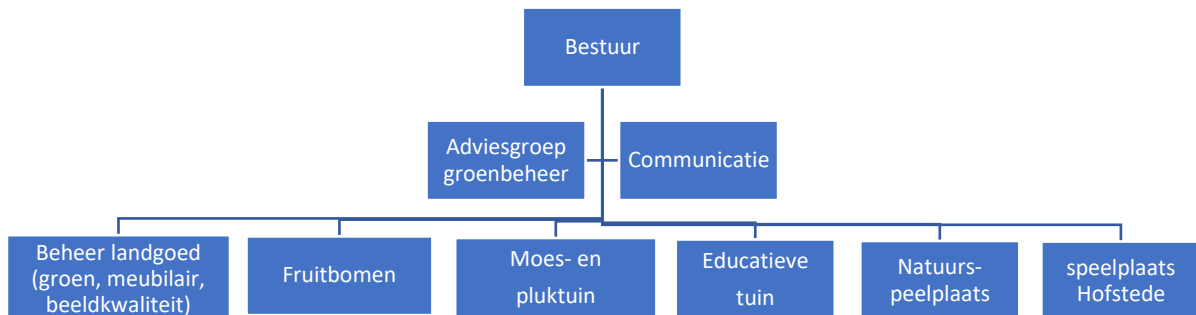
In een communicatieplan willen we in breder opzicht de mogelijkheden voor een actievere communicatie naar verschillende doelgroepen verkennen. Doelgroepen zijn voor ons onder meer; de Woerdense bevolking, de burens en onze vrienden.

8. Globale planning van uitvoering bestuursvisie

De bestuursvisie kent een aantal voornemens die niet in een kort tijdbestek gerealiseerd kunnen worden. Het bestuur streeft de volgende planning na.

Tijdvak:	Onderwerp:
2021	Verkennen van bestuurlijke samenwerking en intensiveren inhoudelijke samenwerking met partnerorganisaties.
	Uitbreiden bestuur en herijken rol en profiel van coördinatoren.
	Voor het Centrumgebied; planbegeleiding, start uitvoering en wijzigen van beheerovereenkomst met gemeente.
2022	Ontwikkelvisie 2040 voorbereiden (2022)
2023	Ontwikkelvisie vaststellen
	Communicatieplan voorbereiden en vaststellen.
2024	Beleidsplan 2030 voorbereiden en vaststellen. Beheerplan zo nodig aanpassen.
2024-25	Start uitvoering Ontwikkelvisie en beleidsplan.

Organisatiestructuur Stichting Landgoed Bredius per 1-1-2021

Het bestuur

Het bestuur is verantwoordelijk voor de algemene aansturing van alle werkzaamheden in het landgoed. De taken en bevoegdheden zijn beschreven in de Statuten en het Reglement. Het dagelijks bestuur bereidt de bestuursvergaderingen voor en bestaat uit voorzitter, penningmeester en secretaris. Een van de bestuursleden is vrijwilligerscoördinator en ziet toe op het welbevinden van de vrijwilligers.

De vrijwilligersgroepen

Er zijn zes vrijwilligersgroepen die elke een taak hebben in het beheer van het landgoed. Elke vrijwilligersgroep wordt voor de dagelijkse werkzaamheden aangestuurd door een coördinator. Jaarlijks stelt deze, in overleg met de groep, een jaarplan en een begroting op. Het jaarplan is een uitwerking van het beleid- en beheerplan en wordt vastgesteld door het bestuur.

Aan elke groep is een bestuurslid gekoppeld die voor inhoudelijke vraagstukken het aanspreekpunt is voor de coördinator.

De coördinatoren

De coördinatoren voeren het beleid uit en stellen jaarplannen op. Zij coördineren de activiteiten van hun vrijwilligersgroep en verstrekken opdrachten aan derden binnen de kaders die het bestuur daarvoor heeft vastgesteld.

Het coördinatorenoverleg

Dit overleg heeft tot doel de samenwerking tussen vrijwilligers groepen onderling en die met het bestuur te bevorderen. Het bestuurslid vrijwilligerszaken organiseert dit minstens 2x per jaar plaats. Taken van deze overleggroep zijn onder meer: het afstemmen van de jaarplannen en adviseren van het bestuur over concept beleidsstukken.

De adviesgroep groenbeheer

De werkgroep groenbeheer adviseert bestuurslid en coördinator over het groen en de fruitbomen. Het opstellen van beleid- en jaarplannen en de evaluatie daarvan. De werkgroep wordt ondersteund door twee vrijwilligers met professionele achtergrond: Andre van Kleinwee (ecologisch beheer) en Luc van Dam (landschapsonwerp en beeldkwaliteit)

Aansturing beheergroepen per 1-6-2021:

Beheergroep:	Bestuurslid:	Coördinator:	+ aantal vrijwilligers:	Overige:
Landgoedbeheer (groen, meubilair, afval, beeldkwaliteit)	Martien Sikking	Kars Wilms	2	+ Abrona NUdoen! Groen (2 bevel. en 10 medewerkers, 2 dgn/week). + IVN-groep Landschapsbeheer (ca 20 mensen 2x/jaar). + Aannemers voor onderhoud van bomen, groen en water.
Fruitbomen	Hester Veldhuijzen	Cees Blonk	21	
Moes- en pluktuin	Hester Veldhuijzen	Hester Veldhuijzen	35	Inclusief 4 dag coördinatoren
Educatieve tuin	Hester Veldhuijzen	Wietje Daams	8	
Natuurspeeltuin	Peter Mouthaan	Richard Stouthart	5	+ 2 invallers (Kars en Peter)
Communicatie	Henri van Middelaar	Rinie Blauw	2	
Speeltuin Hofstede	Te bepalen in 2022	?	?	